

ויחי תשפ"ג גליון קלז שנה ד

מליצי יושר

זרע שמשון

רבי שמשון היים
ב"ר נחמן מייכאל נחמני זצ"ל
הבטיח למי שילמוד בספריו:
תשלומי חן וחסד ושלמא רבא
מן שמיא ועיניכם תראנה בנים
ובני בנים כשתילי ויתם סביב
לשולחנכם, חכמים ונבונים
ובתים מלאים כל טוב, גם עושר
גם כבוד לא יסופו מזרעכם וכו',
בני חיי ומחוני טב.

מלא העומר

רבי אריה לייב ב"ר משה
צינץ זצ"ל ביקש קודם
פטירתו שיתנו לו דף ורשם
בשארית כוחותיו:
מי שישתדל בהדפסת ספרי אהיה לו
למליץ. וכ"כ הגה"ק רבי צדוק הכהן
מלובלין ז"ל: הבטיח הגאון שיעשה
טובה לכל המשתדלים והמסייעים
בהוצאת חיבוריו לאור, וכן היה באמת.
שעשה טובה לכולם.
(הקדמה למלא העומר)

אבני נזר

רבי אברהם ב"ר זאב
נחום בורגשטיין זצ"ל
הבטיח קודם פטירתו:
אם ילמדו בספרים שלי,
אהיה למגן ולעזר גם אחר פטירתי
ממש כמו בחיים.
(ארץ צבי להגה"ק מקווינלוב עה"ת
עמוד רמ"ב) וכ"כ השם משמואל:
ובטח יהיה למליץ יושר
למיימינים בה

ילקוט סופר

רבי יוסף לייב ב"ר אליעזר
זוסמאן סופר זצ"ל
כתב בצוואתו למי שילמוד או יפרסם דבריו
אני אטיב עמכם להמליץ טוב בעדכם
לפני אל חי, ואם יבואו על קברי
יתפללו ויאמרו איהו מזמורי תהלים
ג"כ אשתחוה גם אני לפני שומע
קול בכיות עמו ישראל ברחמים
ואצטרף תפילתי עמכם
לשוב להם כל הימים

לב העברי

רבי עקיבא יוסף
ב"ר יחיאל שלעזינגר זצ"ל
כתב בצוואתו
בקשתי שטוחה שישתדלו
להדפיס ספרים שלי, ואני
תפילה להש"ת, צעק לבי אל ה'
בין בחיי בעוה"ז, ובעוה"ב אם
יהיה בבוחי, אקוה שלא להיות
כפוי טובה ח"ו, ובעולם האמת
אקוה כי לא יבושו בי ותומכי.

אתון דאורייתא

רבי יוסף
ב"ר יהודה ענגיל זצ"ל
העיד חתנו הגאון רבי יצחק
מנחם מארגנשטערן זצ"ל
בהספדו
רבינו בטרם עלה השמימה
הבטיח כל מי שייסיע בהדפסת
החיבורים שלו יהיה לו למליץ
יושר בעולם העליון

בן לאשרי

רבי יצחק ב"ר אשר
אנשיל הורמן הרב
מרעננה זצ"ל כתב בספרו:
הנני מוסר מודעה שהחלטתי להתפלל
בלי נזר בכל יום על כל אלה שיעייש
בספרי, ויגידו בשמי דברי תורה
לאחרים שיושעו מכל צרה
שצריכים ישועה בעוה"ז ובעוה"ב.
וכל הלומד בספרי זוכה ליר"ש,
הצלחה בכל טוב, בזה ובבא,
וסגולה גדולה בבית לכל הדברים.

חזון יחזקאל

רבי יחזקאל ב"ר מרדכי
זלמן אברמסקי זצ"ל:
הג"ר שלום אייזן זצ"ל בעת
הספרו בשעת הלוייה הכריז:
נצטווית מאת רבינו זצ"ל לפרסם,
שהבטיח שימליץ טוב לכל מי
שילמוד בספריו, וכן ימליץ טוב
לכל מי שיפיץ את חידושי תורתו.
(רבבות אפרים אר"ח ח"ב עמוד
רמ"ח, מלך ביפץ פרק מ"ב).

די שטערקסטע סגולה פאר אלע פראבלעמען

פארוואס האב איך פראבלעמען אין שטוב? פארוואס גייט מיך אזוי שווער מיט פרנסה? פארוואס האב איך צער גידול בנים?
פארוואס קען די דאקטער מיך נישט העלפען? פארוואס האב איך נישט קיין מזל?

תירוץ

ווייל די מקטריגים לאזען נישט אז מיינע תפילות זאלען נתקבל ווערען

וואס איז די עצה? זיך איינקויפען מליצי יושר!

זייט מקיים די צוואה פון די זרע שמשון, פלאצקע גאון, אבני נזר, ילקוט סופר, לב העברי, רבי יוסף ענגיל, רעננה רב,

און ר' יחזקאל אברמסקי זצ"ל, וואס האבען מבטיח געווען צו זיין מליצי יושר

פאר ווער עס וועט פארשפרייטען אדער לערנען זייערע ספרים.

לע"נ הרה"ק המקובל המלוב"ן ר' רפאל ב"ר אברהם ריס ז"ע

אם נא מצאתי חן בעיניך שים נא ידך תחת ירכי וגו' ויאמר אנכי אעשה כדברך ויאמר השבעה לי. וברש"י: שים נא ידך והשבע. והנה מסדר הפסוק נראה שיוסף לא נשבע מיד כשאמר לו אביו 'שים נא ידך תחת ירכי' ותשבע, ולכך הוצרך יעקב לומר לו שוב 'השבעה לי', וצ"ב מדוע. עוד יש לבאר מדוע בתחילה אמר לו יעקב 'שים נא ידך', שנראה כמי שמבקש טובה מאיש זר דרך מציאת חן, ואחר שיוסף השיב לו 'אנכי אעשה כדברך', אמר לו יעקב בלשון ציווי 'השבעה לי' כדרך שמצווה האב לבנו. גם יש להבין מה שאמר 'השבעה לי', דהיינו 'לי' לכאורה מיותרת.

ויש לתרץ, שמתחילה לא היה יכול יעקב לצוות ליוסף בציווי גמור שלא יקבור אותו במצרים, שהרי אין הדבר תלוי בו, כי אולי פרעה לא יתן לו רשות, ואין דרך האב לצוות לבנו בציווי גמור על דבר שתלוי ביד אחרים, לכך אמר לו בדרך בקשה שישבע לו, והיינו שיעשה השתדלות שפרעה יתן לו רשות. והשיב על זה יוסף: 'אנכי אעשה כדברך', 'כדברך' דייקא, לרמוז ליעקב שאכן הדבר יהיה כפי שיעקב אמר דרך בקשה ולא דרך חיוב, כי אכן אין הדברים תלויים בו, אלא בפרעה, וממילא אין סיבה להישבע על כך שיעשה השתדלות שפרעה יתן לו רשות, היות ואין דרך להיבנות הפצרות למלך, וא"כ השבועה תהיה בטילה מתחילתה. ועל כך אמר לו יעקב שוב: 'השבעה לי' לעשות הדבר הזה, כי ע"י שתישבע, לא יוכל פרעה למנוע בעדך מלעשות ולקיים שבועתך, כפי שאכן כך היה, כי פרעה לא היה יכול להכריח את יוסף להתיר את שבועתו, כי אז יתיר גם את השבועה האחרת שלו שנשבע לפרעה שלא יגלה שאין פרעה מכיר את לשון הקודש (ע' סוטה לו: והובא ברש"י נ"ו), ולכך בזה אמר יעקב ליוסף בלשון ציווי. אמנם היות שש"ס עדיין הדבר אינו תלוי ביוסף אלא בדעתו של פרעה, ואפשר שפרעה יקשה את לבו ואף לאחר השבועה עדיין ימנע מיוסף להוציא את אביו ממצרים, ונמצא שאינו יכול לקיים את השבועה, לכך דקדק יעקב ואמר לו

תולדות הבן לאשרי זי"ע

רבינו יצחק הכהן הוברמן זי"ע, הצדיק מרעננה, נולד בחג השבועות תרנ"ו לאביו הגה"צ רבי אשר אנטשיל הכהן זצוק"ל, כבר בשנות עלומיו ניכר כי לגדולות נוצר, כבר בהיותו בגיל שבע היה בקי בכל התנ"ך בעל פה, נודע היה כשחקן גדול ולא פסק פומיה מגירסתא בלימוד הש"ס והפוסקים.

בהיותו בגיל עשר ישב ולמד בישיבה של בחורים כשהוא נכנס לשיעור מעמיק בגפ"ת ראשונים ואחרונים אצל מורו ורבו הגה"ק רבי יעקב מרדכי זילברמאן מבילגורייא זצוק"ל, כדי שלא יפגעו הבחורים הגדולים שהם יושבים עם ילד קטן, היה אביו מגיע לשיעורים ויושב לידו שיחשבו שהוא רק נלווה אל אביו.

בגיל חמש עשרה כשהוא מצוייד במכתב המלצה מהרב מבילגורייא שכתב עליו "הבחור המוכיח" הוא דבר נפלא בדורותינו, התמדתו לא יכלו ניירות, ולומד מאור הבוקר השכם בקולו עוז שאגה כלביא לא פסיק פומיה מגירסתא, יראת שמים שלו נפלאה היא בעינינו". עבר ללמוד אצל ה"שם משמואל" זי"ע שהיה מחבבו מאד, למד בהתמדה גדולה ומופלאה עד שכינהו ה"מתמיד מבילגורייא".

סיפר רבינו שכאשר רצה לנסוע לימים הנוראים לחצרות הקודש לכ"ק מרן האדמו"ר ה"אמרי אמת" מגור זי"ע, הקפידו מאד אז בישיבה שלא ליתן לתלמידים לנסוע לחדש תשרי לגור, ולו באופן מפתיע כן נתנו לנסוע, ואף מימנו לו את הנסיעה כשמורו ורבו ה"שם משמואל" מעניק לו את כל הוצאות הדרך מכספו האישי.

ותמיד היה אומר שיעקר לימודו והתעלותו הייתה נטייתו אל כ"ק מרן ה"אמרי אמת" מגור זי"ע שדבק בהתקשרות בו בלב ונפש, וגם האדמו"ר ה"אמרי אמת" היה מעריכו ומוקירו ומקרבו מאד (ברכה משולשת לבעל הבן לאשרי עמוד ר').

השבעה לי, דייקא לי, שהשבעה תהיה על דעתי, ואין דעתי שתחול השבעה רק אם פרעה יתן לך רשות, אך לעין העולם ולפרעה יהיה נראה זה כשבעה גמורה. (זרע שמשון אות ד').

לע"נ הג"ר ברוך צבי ב"ר דוד צ'ל אב"ק פאקש, יא"צ ח' סבת

מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך. יש ג' פסוקים של ז' תיבות, ותיבת 'והוא' באמצע. (א. הכא. ב) "ונדב נדיבות יעץ 'והוא' על נדיבות יקום" (ישעיה לב:ח), ג) "אלקים הבין דרכה 'והוא' ידע את מקומה" (איוב כח:כג). ויש לפרש, כי דרך צדיק דאומר מעט ועושה הרבה, כמו אברהם שאמר "ואקחה פת לחם", ולבסוף נתן להם חמאה וחלב וכן הבקר אשר עשה (ע' ב"מ פז). וזהו שאמר הכתוב "מאשר שמנה לחמו והוא יתן מעדני מלך", שתחילה מזמן האורח על פת לחם, וזה "לחמו", אבל בשעת נתינה יתן מעדנים יקרים וזה "מעדני מלך". והטעם שאמור מעט ואח"כ עשה הרבה, הוא כדי שלא ישבוהו בהכנסת אורחים שלו, לכן ממעט באמירה ואומר דיתן רק פת לחם.

אך לפעמים עדיף לפרסם רוח נדיבות, כדי שילמדו אחרים ממנו, דהנה כתיב (שמואל א' כד:יח) גבי דוד המלך, דאחר שרכת את כנף שאול המלך, ולא הרגו, אמר שאול לדוד: "ואתה הגדת היום את אשר עשית אתי טובה, את אשר סגרני ה' בידיך ולא הרגתני, וכי ימצא איש את אויבו ושלחו בדרך טובה, וה' ישלם טובה תחת היום הזה אשר עשית לי". ופירש בבניה לעתים (ח"ב דרוש ל"ב), דאף שההגדה וההתפארות בדבר טוב אינו ראוי, אך כשיש בזה תכלית, מקבל שכר על זה במה שאחר לומד ממנו.

וזהו שאמר הכתוב: "ונדיב נדיבות יעץ", כש'ועץ' ה'נדיב' לאחרים לעשות 'נדיבות', אז 'והוא על נדיבות יקום', פי' 'יקום' היינו שיפרסם נדיבותו, כדי שילמדו אחרים ממנו. אך צריך התבוננות שלא יהיה כוונתו להתפאר, וזה מסור לאלקים מה כוונתו. וזה שאמר הכתוב: "אלקים הבין דרכה" של הצדקה שהוא מפרסם, "והוא ידע את מקומה" שראוי לפרסם צדקתו במקום שילמדו אחרים ממנו.

לע"נ מאיר ב"ר יוחנן ואונר ז"ל יא"צ י' סבת

וימת יוסף וגו' ויישם בארון במצרים. מצות קבורה הוא בעפר דוקא, כדנפקא לן (סנהדרין מו:) מדכתיב "קבור תקברנו" יתירא וכו'. והא דכתב הרמב"ן (ונפסק בש"ע סימן ש"ב סעי' א') דאם נתנו בארון וקברו קיים מצות קבורה. "ל דסתם ארון של עץ הוא, ואיתא בחולין (דף פח:) בנוגע

א וז"ל: מתנאי השלימות לעשות המצוה לא לשום תכלית אחר חיצוני, כמו ההתפארות וכיוצא. והסימן של שלימות הפעולה, הוא כשיפעולה ולא יפרסם אותה, אבל אם יגידנה ויודיענה, כבר איבד התכלית, כי זה מורה דכוונתו ההילול והשבח וכולם ידעו מעלתו וכו'. והנה שאול המלך שיבא את דוד על הפועל שעשה וקראו "צדיק" בזה, הודיע עשה פועל מכולה מאד. אבל לכאורה זה יצדק אילו דוד אחר עשותו אותו, היה מסתירו ומעלמו ולא יזכירו על פיו, אבל דוד לא כן עשה, אלא הגיד אותו ופרסמו לבעל הדבר עצמו, כאילו רצה שיחזיק לו טובה, או להתגדל ולהתפאר מזה. על כן אמר שאול המלך, כי אין הדבר כן, אלא תכלית ההגדה של דוד היה להלהיב הלבבות ולעורר רוחות האנשים, דילמדו ממנו בבלתי החזיק במידת הנקמה, ולסבול העלבון ולא ישלחו ידהם באויביהם. וזה שאמר שאול: "ואתה הגדת היום", פי', מה שאתה הגדת היום ופרסמת הפעולה הזאת, שעשית עמי טובה ולא הרגתני, לא היה זה מאתך בכוונה גרועה, אלא מפני שיימשך מזה תועלת עצמי לזולתך, כי מכאן ואילך, כשימצא איש את אויבו, לא יינק ממנו, אלא ישלחנו בדרך טובה. כי זה לימוד משאול חמיו בכמה מיני הרדפות, תחת כמה טובות אשר עשה לו, וכמעט היה מותו ולא מטעם "הבא להרגך השכם להרגו", והיה מוסת מעבדו ועמו לעשות כן, ועם כל זה כבש את יצרו ולא עשה מאומה, כל שכן אני, ובזה ימנע עצמו מלרדפו וישלחו בדרך טובה. והנה האיש ההוא, להבא יעשה פעולה זו הטובה ויזכה לתגמול, וגם אתה, בשכר הפעולה הטובה הזאת שעשית זולתך, כי היית הקב"ה לך, כי היית אתה הסיבה, במה שעשית לי היום הזה, כי ממך ראה וכן עשה, ולכן ראוי שתקבל שכר מזה.

כיסוי דם, דבנסורת של עץ מקיים מצות כסוי, דמין עפר הוא. וא"כ אם חיבר העץ לקרקע חשיב כארעא סמיכתא.

אולם יש להביא ראיה מיוסף הצדיק שניתן בנילוס בארון של ברזל (סוטה יג), ואם היה קפידא בדבר, היה לו ליתנו בשל זהב דמקרי ג"כ עפר לענין כסוי דם, או בארון של עץ וליתן עליו ברזל וכיוצא. גם מדכתב הרמב"ן 'בארון', ולא חילק בין ארון לארון, משמע דבכל ענין קיים מצות קבורה וכו'.

ושוב נתיישבת, שהראיה מיוסף הצדיק לאו ראיה, שיוסף לא רצה להקבר כלל בקרקע מצרים להיות נזרע בקרקע חו"ל, דמפורש בש"ס דקבורת מת הוי כמו זריעה (ע' כתובות קיא:), ומאחר שקודם מ"ת לא היה חיוב לקיים מצות קבורה, היה יכול לעשות כן, דהרי כתב הרמב"ן (בראשית כו:ה) דהאבות לא היו מקיימין התורה בחו"ל, כ"ש בענין קבורת מת בארץ. (אבנ"ז י"ד ס' תע"ב).

ביטול ברוב. אמרו בע"ז (דף מז), בעי רבה, המשתחוה למעין מים - אם המים של המעין כשר לנסכים, והספק הוא לאיזה מים הוא משתחוה, "למיא דקמיה קא סגיד, וקמאי קמאי אזד" (אם-משתחוה להמים שהם עתה לפניו, ואז מותרים המים לנסכים, כיון דהמים שהשתחוה להם, כבר הלכו, שהמעין זורם מים כל הזמן, והמים שהוא שואב עתה אינם המים שהשתחוה להם). "או דלמא לדברונא דמיא קא סגיד" (דהוא משתחוה לכל זרם המים, ולכן אסורים המים לנסכים).

והקשה הריטב"א, דמדוע לא נימא דתאסר כל המים משום תערובת ה"מיא דקמיה" שהשתחוה להם שאינם בטלים, דהתנן (ע"ז עג.) מים במים במשהו. ותי"ץ וז"ל: הא דמים במים במשהו היינו דוקא כשנתערבו בתלושים, אבל כשנתערבו במחוברים, הם בטלים ואינם אוסרים את שאר המים. וכן הורה לי רבינו ע"י מעשה שזקק כומר מים המאריים לבאר של ישראל, עכ"ל.

וכתב האבנ"ז (א"ח סימן שע"ד), דלפי הריטב"א יש היתר לשתות מבארות שהגוים זורקים בהם חמץ, דאע"ג דחמץ אסור במשהו, מ"מ לא אמרו מים במים במשהו אלא כשנתערבו בתלושים, ולא במחוברים. וז"ל: לפי הריטב"א הוא הדין דאינו נאסר במשהו חמץ, והבא להחמיר ולומר דחמץ חמור מעבודה זרה דאפילו במחובר נאסר וכו', עליו להביא ראיה, עכ"ל.

והוסיף וז"ל: לכא' יש לפקפק בראיית הריטב"א [דמים במים במשהו הוא דוקא כשנתערבו בתלושים], דיש לומר הא דבעבודה זרה מין במינו במשהו, דוקא בנאסר גם להדיט, אבל מעיין - דלהדיט אינו נאסר, דמחובר הוא רק לגבוה נאסר, מנא ליה דכהאי גוונא במשהו.

ויש ליישב ראייתו שהרי רבה (שאמר דקמאי קמאי אזד"י) כחומרי דרב עביד (שבת כב), ורב הא סבירא ליה בכל איסורין מין במינו במשהו, ומדרב בכל איסורין נשמע בע"ז לדידן, עכ"ל.

ב וז"ל הנימוקי יוסף שם, וז"ל: מים שנאסרו מחמת ע"ז, אם השליכו בנהר או בבור שמימינו נובעין או במקוה טהרה שיש בו ארבעים סאה, הותרו, שכשם שפקעה טומאתן בכך, כך פקע איסורן.

ג ונאמרו בפוסקים עוד טעמים להתיר לשתות מבארות אלו: (א) זה שאסרו חמץ בפסח במשהו היינו בחמץ של יהודי ושאינו הפקר, אבל חמץ של גוי או של הפקר שאין עוברים עליו בבל יראה ובל ימצא בטל בששים. (שערי תשובה א"ח סימן תס"ז סק"ל בשם השער אפרים. אבל האבנ"ז שם דחה דבריו).

(ב) לא גזרו ח"ל איסור משהו שלא יוכל לבוא בשום אופן לידי נתינת טעם, והיינו במקום שלעולם יהיה ששים נגד האיסור. (שו"ת יהושע סימן ה'). (ג) ח"ל גזרו איסור משהו בחמץ משום שהוא דבר שיש לו מתיירים, ודבר זה לא שייך במים שבנהרות, שהרי יכול ליהנות מהם היום ומחר. (חלקת יואב א"ח סימן י"ח).

(ד) בנהרות ואגמים שתמיד מושכים לתוכן ממעינות סביבותיהן מים חדשים ומתחלפים המים שבהם, אין איסור כבוש. (טוב טעם ודעת מהד"ג ח"א סימן ר"ד). וע' בחלקת יואב שם שכתב דכן אם המים שבתוך האגמים מועתעעיים אנה ואנה ואינם נחים, אין איסור כבוש אף אם שוהה האיסור בתוכו יותר מל"ד שעות.

וע"ש (אות י"א) שהקשה, דבמשתחוה למעיין אה"נ דלקמיה סגיד וקמאי קמאי אדזו, ומים הנשארים אין אוסרים במשהו, דמחובר אינו נאסר במשהו. מ"מ כששואב מהם לנסכים יהיה חוזר וניער, דאז תלושים הם, ומשהו מים שיש בה תאסור אותם, וע"ש תירוצו.

לע"נ הג"ר יואל ב"ר אליעזר אונגאר זצ"ל י"א צ"א י"א סבת

יוחי יעקב בארץ מצרים. במדרש: למה פרשה זו שתומה, מפני שסתם ממנו כל צרות שבעולם. ויש לפרש הכוונה, הדנה שמחת וצער עוה"ז כלא הם חשובין, מה יתאונן אדם חי על עניני העוה"ז, הלא עוד מעט ואין צרה. רק עיקר צער של צדיקים הוא מה שנוגע לבניהם, שיוכלו לגדל זרעם על מבועי התורה והיראה טהורה, ואם אינם רואים פרי קודש שלהם בדרך שרוצין בו, הוא להם לצער גדול, ועל כן כל זמן שלא ראה יעקב בעצמו אם יוסף עומד בצדקו, לא האמין להם, ואמר לבניו אלכה לראות פניו, בבחינת "הראיני את מראיך", וכעת שראה כל בניו וגם יוסף עומדים בצדקתם, וגם בני בניו מגודלים על ברכיו, לא היה לו עוד שום צער. וזה כוונת המדרש, שלאחר שחי יעקב בארץ מצרים וראה כל בניו ביתו עומדים בצדקתם, נסתמו ממנו כל צרות שבעולם, כי לא היה לו עוד שום צער.

לע"נ הג"ר משה ב"ר נתמן ברקובסקי זצ"ל י"א צ"א י"א סבת

שחיטת אוה בחודש טבת ושבת. כתב הרמ"א (י"ד סי' י"א סעיף ד'): מקצת שוחטין נזהרין שלא לשחוט שום אווז בטבת ושבת, אם לא שאוכלין מלבה, משום שקבלה היא שיש שעה אחת באותן חדשים, אם שוחט בה אווז, ימות השוחט אם לא אוכל ממנה, ונוהגין לאכול מן הלב, עכ"ל. [ובשמלה חדשה כתב דמהני אכילת כל אבר, ולאו דוקא הלב].

ונ"ל הטעם מדוע אם אוכל השוחט אינו ניזוק, כיון דאמרו (סוטה כא.) דמצוה בעידנא דעסיק בה מגנא ומצלא, ושלוחי מצוה אינם ניזוקים (פסחים ו.), והנה שחיטה אינה מצוה, דלא מצינו מצוה לשחוט, ורק אם רוצה לאכול יש לו חיוב לשחוט, כדכתיב "וזבחת ואכלת", וא"כ אם אוכל מבשר שחוטה, מקיים מצוה של שחיטה ג"כ, אבל אם אינו אוכל ממנו, אין לו שום מצוה בזה. ונראה לי דגם אם שוחט בעד חבירו, ג"כ לא מקיים מצוה. ולכן אם השוחט אוכל מהאווזא, מקיים מצוה, והוה בעידנא דעסיק בה ומגני ומצלא, ולכן זה מצילו מן הסכנה, דשלוחי מצוה אינם ניזוקים, אבל אם אינו אוכל ממנו, איכא סכנה, כן נ"ל טעם הדבר.

ולפ"ז נ"ל אם שוחט אווזא לשבת קודש, אין בו סכנה אפילו אם אינו אוכל ממנה, כיון דהוה לדבר מצוה. והראיה לזה, דהרי מים שבתקופה שאסור לשנות מפני הסכנה, ודבר זה יש לו שורש גדול מבורר לעינים, **כאשר ראיתי בשעת התקופה בחמאה קרושה טיפות דמים לרוב, כאילו חיצים נזרקו בה.**

ודבר זה מובא בש"ע (י"ד סימן קט"ז סעיף ה' ברמ"א), ומ"מ לדבר מצוה אין חוששים לתקופה, וכמבואר בש"ע (אר"ח סימן תנ"ה) לענין מים שלנו דאין צריך לשפוך את המים, משום דהוה לדבר מצוה. וכן לענין מים של שכונת מת שהיא סכנה, וכמבואר ב"ור"ד (סו"ס של"ט ובפתחי תשובה שם), ומ"מ לענין מצוה כגון מים שלנו או מים לצורך שבת קודש אין חוששים כלל, וזה הכלל דשומר מצוה לא ידע דבר רע.

ש"ר בכרתי ופלתי (מובא בברכי יוסף י"ד סי' י"א) דיכולים לשחוט אווזא בטבת ושבת, דהסכנה היא משום דבזמנא עשו כשפים, משא"כ בזה"ז, וא"כ ק"ו בצירוף הנ"ל יש לסמוך להקל, וברוך שכינותי, ואעתיק לשונו ותראה שמתיר בפשיטות לצורך שבת וחתונה, וז"ל: אין להקפיד על כך, כי

ד ז"ל הרה"ק ר' שמעון מזעליכאו (נהרי אש אות ק"ז): "צדיק ורע לו רשע וטוב לו", אין לחשוב שחז"ל דברו מן "רע לו" ו"טוב לו" בענינים חולפים ועוברים, כגון ממון או כבוד או פרנסה בריחוק או בעצמו. אלא "רע לו", היינו רע ממש, בענינים הנוגעים לנפשו, בענין בנין וזירות היוצאים מהם, ובענין דברים הלוחצים עליו המטרידים אותו בתורה ועבודה, והיינו דברים הנוגעים בנצחיות של הצדיק, אבל בכל זאת אין להרהר אחר מדותיו של הקב"ה. וכן "רשע וטוב לו", היינו שמתברך בבנים טובים, ויש לו גם היכולת לעשות צדקה טובה, וכן שאר דברים הנוגעים בנצחיות. ואנו אין לנו שום השגה בדרכי הש"ת המנהיג עולמו בחסד לפי הסדר הנעלם מאתנו, ונגלה לפני אדון כל הנשמות רבון כל המעשים. ה נחלקו הראשונים אם שחיטה היא מצוה קיומית, או דאין זה מצוה כלל, רק אופן להתיר הבהמה (עי' ספ' משנה ריש הלכות שחיטה, ותוס' שבועות כד. ד"ה האוכל, והג"ר פערלא הרס"ג מצות עשה ג"כ, ח"א עמוד שכ"א). ורבינו מחדש, דבאמת שחיטה אינה מצוה כלל, רק אופן להתיר הבהמה, אבל אם רוצה לאכול בעצמו מהבהמה, אז השחיטה מצוה, ולא כששוחט לאחרים.

הוא בגדר דרכי האמורי, ובכלל לא תנחשו', ו'תמים תהיה', והדבר יצא מפי ר' יהודה החסיד, ובימיו היו הרבה מנחשים ומכשפים באוהזות כנוודע במעשיות שיש על זה מ"א מגרמיזא לבטל כוחם, ואפשר דאף זה היה לבטל כוחם, אבל בזה"ז דלא שמענו ענין זה, ודאי אין להקפיד, ולאכול לסעודת מצות שבת או מילה וחתונה, פשיטא דיש לו לשחוט, ושומר מצוה לא ידע דבר רע, עכ"ל. הרי דכתב דאין לחוש בזה"ז לסכנה, וכש"כ בסעודת שבת ומצוה דשומר מצוה לא ידע דבר רע. רק נראה לי שיהיה נזהר בימים אלו לקיים מצות כיסוי הדם בעצמו, ולא ע"י שליח, ולהיזהר לכסות ד' מיני דמים עד שיצאו כולם עד שמתחיל לירד טיפין טיפין (כדאיתא ב"ר"ד סי' כ"ח סט"ו), [והיינו לקיים מצות כיסוי בעצמו ובהידור, כדי שהמצוה תגין עליו מהסכנה]. (ש"ת ר' עקיבא יוסף י"ד ח"א סימן ד').

לע"נ הרה"ק ר' משה ב"ר יצחק פשעווארסקי זצ"ל י"א צ"א י"א סבת

אל נא תקברני במצרים. הגמ' (כריתות ד'): אמרה דבעינן קרא מיוחד דאיכא כרת על אכילת דם של חיה ועוף שכיסהו ושוב נתגלה. ופירש"י שם, וז"ל: סלק"ד דבטלה אגב ארעא, ואי הדר אכלה עפרא בעלמא הוא, ולא ליחייב, קמ"ל, עכ"ל. והנה באור החיים (ויקרא יז:ד ד"ה דמו בנפשו) כתב בטעם של כיסוי דם, דהדם הוא הנפש, ולכן טעון קבורה, ע"ש. וכן משמע מאיכה רבתי (איכה רבה א:לז) דכיסוי הוא ענין קבורה. ויש להבין קצת לפי רש"י הנ"ל, דהר"א דדם כיסוי לישתרי הואיל דבטלה אגב ארעא. דבפשטות אינו מובן מה שכתב רש"י, דהאי לישנא "דבטלה אגב ארעא", מצינו ב"מ (דף נו:) ומנחות (סט:) גבי זריעה בקרקע, ואין לו שייכות לענין כיסוי. אולם להנ"ל דכיסוי הוא ענין קבורה, מובן.

ומצינו דוגמא לזה בגור אריה (כאן) דכתב על דברי רש"י שכתב: אל נא תקברני במצרים, דסופה להיות עפרה כנים וכו' ושלא יעשוני מצרים עבודה זרה, וז"ל: יש מפרשים דכל הני טעמים צריכים יחד, דב'עפרה כנים' לא סגי, דזה לא שייך רק כאשר היה נקבר בעפר שלהם, אבל אם היה נותן אותו בארון והיה ניתן בנילוס, לא שייך הך טעמא, דהא לא נקבר בעפרם. ובטעמא ד"יעשוני עבודה זרה" לא סגי, דזה הטעם לא שייך אלא כשהוא בעין ולא היה נקבר, שיהיו סבורים שלכך לא נקבר כדי שיעבדו אותו, אבל אם היה נקבר בארץ לא היו עושים אותו עבודה זרה. ועוד דלא שייך עבודה זרה אם נקבר בקרקע עולם, שקרקע עולם אינה נאסרת (סנהדרין מז:), ולא נעשה המת עבודה זרה כיון שאינו נאסר, וכשנקבר בקרקע עולם שב להיות המת כקרקע עולם, ואין עליו שם ע"ז, עכ"ל.

ואולם אינו דומה, דשם היא רק בקרקע עולם, לא בעפר תלוש כמו בכיסוי, ועוד דכיסוי אע"פ שהוא ענין קבורה, מ"מ זה רק כל זמן היותו קבור, ואילו רש"י בכריתות איירי גם אחר שנתגלה הדם, ועדיין צ"ע. (ש"ת בן פורת יוסף ח"א סי' ב').

לע"נ פערלא ב"ר ישראל ע"ה י"א צ"א י"א סבת

ויקרא לבנו ליוסף וגו' אל נא תקברני במצרים. בספר דברי ירמיהו תמה, היתכן שיעקב הסתפק אם מצא חן בעיני בנו שאהבו מכל בניו, ועוד למה באו כל ההתנצלויות והבקשות האלה, האם לא הספיק ציווי אב קדוש בזה לבנו שיעשה רצונו ככל אשר ישית עליו, ובפרט קודם פטירתו דקיימא לן אפילו בסתם אדם (תענית כא.) מצוה לקיים דברי המת.

ונראה, דהנה לעיל (מו:ד) כתיב "אנכי ארד עמך מצרימה ואנכי אעלך", וכתבו המפרשים, דכיון שנחשב לאברהם קצת חטא בירידתו למצרים, כמו שכתב הרמב"ן (יב:י), לכן הלך יעקב למקום שנגלה הקב"ה לאברהם וליצחק שידועו אם ה' מסכים לירד למצרים או לא, וכשהסכים ה' והבטיחו שיעלהו משם, ודאי סיפר אז לבניו, ולכן כתיב (מו:ה) "ויקם יעקב מבאר שבע", שנתעורר משם בחשק, "וישאו בניו את יעקב אביהם",

עשינו מה שגזרת עלינו אף אתה עשה מה שהבטחתנו!

פאר א נדבה פון \$180 פאר גליון מליצי יושר

וועט מען מודיע זיין ביי די ציונים פון די **פלאצקע גאון** - ווארשא, **אבני נזר** - סוכאשטוב, **ילקוט סופר** - פאקש, **לב העברי** - הר הזיתים, **ר' יוסף ענגיל** - ויען, **בן לאשרי** און **חזון יחזקאל** - הר המנוחות

אז איר האט מקיים געווען די צוואה, און יעצט איז די צייט פאר זיי מקיים צו זיין זייערע הבטחה!

סגולה פאר ערליכע קינדער

סגולת אריה"ק כהדרת הרה"צ מ'אראד זצ"ל

אריבערנעגן דאָת חטא אין אייערע קינד דורך א שטיין ביי קברי צדיקים.

וואָס טוהט מכן דורות ישרים:

- מלאַט איין וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהאָ עת רצון וועט עס טוהן פאר אייער ישועה פריזאָט, באַמנוט, קאָנפּידענשעל.
- יעדע נאָמען איז אַ באַזונדערע שטיין, באַזונדערע עבודה און תפלות פאר א לענגערע צייט, אלעס ווערט געטוהן מיט גרויס איבערגעגעבענקייט, מיט כוונה, במתינות, אזוי האָט עס די ריכטיגע כח.
- משרייבט די גאַנצע נוסח אויפן שטיין סיי פאר מען באַקט די חלות און סיי נאכדעם אזוי ווי אלע שיטות, די שטיין בלייבט אין דעם אויזען פאר 2 וואַכען.
- מיזאָגט די תפילה 18 מאל אויפן שטיין, ביי די ריכטיגע צייטען.
- מלאַט איין וויסען ווען די שטיין ווערט געבאקען, שהאָ עת רצון וועט עס טוהן פאר אייער ישועה מיט זאַנען די תפילה.
- די ת"ח גייט אליין צום ציון און מתפלל, נאכדעם וואָס ער רופט נשמת הצדיק אל קברו (המקובל מהישמח משה).
- די שטיין ווערט באַגראַבען ווי די ריכטיגע וועג, און אזוי זעהט מען עס נישט.
- מקען אויך אפּנעמען די שטיין און עס אליין אראַפלייגען ביי וועלכע צדיק איר ווילט.
- מקען באַשטעלען אַפאר שטיינער כ"ד מזל, עס לייגען ביי אַסאַך צדיקים.

דוקא אויך דעם מקובלדיגע אופן פון מכן דורות ישרים זעהט מען ווי עס ווערט מקיים די ווערטער פון אריה"ק אויפן האר: **ביצור חלב - אגנידזען זיין הארץ צו אידישקייט, שיהינך לבן לשמים לטובה - ס'טוישט די גאנצע מענטש, ונחא מלאים - וועסט זעהן וואונדער.** מקען עס געבען פון מעשר.

פאר פרטים רופט-טקסט מכן דורות ישרים
dorosyesharim@gmail.com 917-635-3883

צופרידענע עלטערען פון מכן דורות ישרים זאגן:

מיין קינד איז געווארען א אנדערע מענטש, ער לערנט מסר, ער וויל ענדיגען א מסכתא

מיין זון בעהט מיר זעקס מין אויף 5 מינוט פאר טוף זמן קריאת שמע

מיין יצחק האט אריינפלייגט א פילטער

אין האב נישט געהאט קיין מנוחה פארדעם נישט וויסענדיג וואס מיין חבור טוהט

כהאב נגעוהיבען זעהן הצלחה מיט מייער קינדער נאכען מנדב זיין פאר מיין חברים קינד

בשורה טובה

שוב יצא לאור הספר המובקש ביותר
חלת לחם על הלכות חלה - ברכת הבית על מסכת חלה
במהדורה מפורטת בתכלית ההידור והיופי

ע"י מכן עבודה ברורה
אפשר להשיג הספר בארה"ב: הרב יצחק מיטליץ שליט"א 732-987-4733
בירושלים: מכן עבודה ברורה 02-6576577

לזכות בילא בת' ובורה חנוה להצלחה בכ"ע

כל שאינו בזה אחר זה אפילו בבת אחת אינו. אמרו בקידושין (דף נב, ב) אמר רבה, המקדש אשה ובתה כאחת, שאמר 'הרי שתיכן מקודשות לי', אינו מקודשות, מפני שקידושין אלו אינם בזה אחר זה, שאילו היתה אחת מהן מקודשת לו, והיה חוזר ומקדש את השניה, לא היו תופסים בה קידושין, שאין קידושין תופסים בעריות, ולכן אף כשמקדש את שתיהן בבת אחת אינם קידושין.

ויסוד הדין הוא, דדבר המונע את חבירו מלחול בזה אחר זה, מונע גם את חבירו מלחול בבת אחת, דאיתו סיבה שגורם דאין קידושין תופסין באשה ובתה זה אחר זה, אותו סיבה גורם גם שלא יתפסו קידושין בבת אחת. כדכתב הגר"ח (ה' נדרים) וז"ל: היכא שהאחד בחלותו מונע את השני מלחול, אז הוא דאיתא להך כללא דאפילו בבת אחת אינו, ושניהם בטלים משום דכל אחד מונע חבירו, עכ"ל. והאריך שם בדמקום דיש טעם צדדי מדוע אינו חל בזה אחר זה, ולא משום דהראשון 'מונע' השני מלחול, דאז לא שייך כלל זה.

וכתב בחזון יחזקאל (סוף נדרים) דלפ"ז אפשר להבין מה שכתבו התוס' (בכורות ט: ד"ה אמר) שאין אומרים הכלל של 'כל שאינו' בפדיון פטר חמור, ולכן אתון שילדה שני זכרים בב"א, נותן טלה אחד לכהן, אע"פ שאם היו נולדים זה אחר זה לא היה השני קדוש, ואין אומרים שכל שאינו בזא"ז אף בב"א אינו, ולא יתקדש לא זה ולא זה, ע"ש. וז"ל: לפי מה שביאר הגר"ח בדעת הרמב"ם שהיכא שהראשון אינו מונע ומעכב את השני מלחול, לא אמרינן בזה כל שאינו בזה אחר זה בבת אחת אינו, הכא בבכור נמי, הא שאין על השני דין בכורה, אינו משום שהראשון מעכב עליו, אלא משום שבכור בפטר רחם תלה רחמנא, והכי הוא לא פטר הרחם, ובבת אחת כיון שהם אינם מונעים זה את זה מלחול וישנו שפיר בפטר רחם, דהא מין במינו אינו חוצץ, שפיר חל על אחד מהם דין בכורה.

חדש ויצא לאור

חדושי רבנו חיים הלוי על הרמב"ם עם מורשת הגר"ח

כרך ראשון

י"ל סודיש ביטאט כמסאות צנינים, עינים, סודיות, מקורות וביולאום

מהדורה מושקעת ומרחבת בקריאת מכן מורשת הגר"ח לאחד הדרכים שנים בנייקה עצומה

הנהגה זו אפילו נחלטה עובדיה שפנת עמיהו ויחזיקו בסיבתו כמסאות תולדות אשכנזי אשכנזי

מכן מורשת הגר"ח

קפת: תחנת הוצאה לאור, חזון יהוסאף, ע"י הוצאת 'אשכנזי' מכן מורשת הגר"ח, dorosyesharim@gmail.com

דייגא הוא דבכור אין אלא אחד ולא שנים. [ולכן הוצרכו התוס' לומר דבכור שאני דזה חלות הבא מאלוה]. ועי' ש"ת נטע שעשועים (ח"מ סי' מ"ח) שכתב זה בדעת התוס' בזחים. וראה קובץ הערות (סי' כ"ח אות ב').

1 אבל בשיעורי הגר"מ (בכורות שם, וליקוטי שיעורים נדרים סי' י"ד אות ד') כתב, ד"ל דחלות בכורה על אחד הוא המעכב והגורם שלא יוכל לחול על השני חלות בכורה, משום